

Mestna občina Celje, Mladi za Celje

HIŠNI LJUBLJENČKI

raziskovalna naloga

avtorice: Sara Štrk, Ana Marija Vincelj

mentorica: Lidija Kovačič

Celje, marec 2012

KAZALO**POVZETEK****UVODNI DEL**

1. ZGODOVINA ŽIVALI	3
2. MAČKE IN PSI	4
3. ŽELVE IN RIBICE	4
4. PTICE IN KUNCI	5
5. HRČKI IN MORSKI PRAŠIČKI	5

RAZISKOVALNI DEL NALOGE

6. PREDSTAVITEV ANKETE	6
6.1 Hipoteze	6
6.2 Vzorec	6
6.3 Predstavitev rezultatov ankete	7
6.4 Interpretacija rezultatov ankete	16
7. ZAKLJUČEK	17
8. LITERATURA	18
9. PRILOGE	19

POVZETEK

Živali zavzemajo v našem življenju poseben prostor. Druženje med človekom in živaljo je neizogibno. Odnos med človekom in živaljo je zelo raznolik.

Nekaterim ljudem žival predstavlja le predmet, s katerim lahko počnejo kar želijo. Nekaterim predstavlja žival le vir hrane in sredstvo za preživljanje. Žival pa lahko predstavlja nekomu statusni simbol in z njo zelo lepo ravna ter zanjo skrbi kot za otroka.

Otroci imajo živali še posebej radi. Zanimalo naju je, kakšen odnos imajo najini vrstniki do hišnih ljubljencev. Ker imava tudi sami živali zelo radi, sva se odločili, da raziščeva, kako drugi učenci skrbijo za svoje živali. Večkrat sva že zasledili poročila o brezvestnih lastnikih, seveda odraslih, ki svoje živali prepuščajo trpljenju in zanje sploh ne skrbijo. Žalostno je, da je vse več zavrženih živali, ki jih morajo usmrtiti.

Upava, da se bo spremenil odnos do živali, saj sva ugotovili, da imajo najini vrstniki radi živali, zanje lepo poskrbijo in jim tudi posvečajo svoj čas, kar je zelo pomembno.

TEORETIČNI DEL NALOGE

1. ZGODOVINA ŽIVALI:

V preteklosti so živali živele v divjini in s človekom niso imele veliko opraviti. Človek jih je lovil za hrano, kasneje pa jih je udomačil. Živali so mu služile kot delovna sila.

Tako kot človek so se tudi živali spreminjale skozi zgodovino. Nekatere vrste so izumrle, nekatere so spremenile svojo postavo in se prilagodile na takratne življenjske pogoje.

Skozi zgodovino so se rodile mnoge legende in pripovedke o živalih. Človek jim je pripisoval čudežno moč in nekatere živali je po božje častil. Imel jih je za božanstva. Predvsem mačka je izžarevala poseben značaj. Človek ji je pripisoval prav človeške lastnosti. Nekatere živali so bile tako čaščene, da jih je bilo prepovedano ubijati in so imele v človekovem bivališču posebno mesto. Živali je človek upodabljal v umetnosti. Bile so upodobljene na slikah in opisane v literaturi.

Po drugi strani pa je človek živali tudi hudo izkoriščal in mučil. Prirejaj je dvoboje živali, kjer sta se dve živali morali boriti do smrti samo zaradi užitka in zaslužka človeka. To se v nekaterih kulturah dogaja še danes. Živali sodelujejo tudi na športnih tekmovanjih, kot so konjske dirke, pasje vprege... Človek izkorišča živali tudi v medicinskih poskusih v laboratorijih.

Včasih sploh niso poznali pravic živali. Šele v prejšnjem stoletju so se oblikovale pravice živali. So tudi zapisane in človek jih je dolžen spoštovati. Tako danes obstajajo kazni za kršitelje. Imamo tudi nekaj zavetišč za živali, kamor se zatečejo zapuščene živali. Tam imajo primerno oskrbo. Tako so tudi hišni ljubljenci našli posebno mesto v naši družbi šele zdaj.

2. MAČKE IN PSI

Muce so prav ljubke živali, ki jih imajo radi prav otroci. Njihova dlaka je nežna in prav primerna za božanje. Seveda pa ne smemo pozabiti na mačje kremplje, ki znajo biti prav neprijetni.

Mačke živijo na prostem ali pa v stanovanjih. Njihovo življenje je notri veliko bolj varno. Zunaj prežijo mnoge nevarnosti: avtomobili, strupi in psi, ki so zakleti sovražniki mačk. Seveda pa obstajajo izjeme in včasih se stkejo prav neverjetna prijateljstva.

Če si lastnik omisli mačko ali psa, bo imel z njima kar veliko dela, sploh če želi, da bo sobivanje prijetno za vse. Žival potrebuje določeno oskrbo in pozornost, ljubkovanje in druženje. Seveda pa pes in mačka znata vrniti lastniku njegovo skrb z neizmerno vdanostjo.

Strokovnjaki priporočajo, da bodoči lastnik primerno izbere žival, ki mu bo ustrezala. Pomemben je značaj živali, ki pa je odvisen od pasme. Potrebno se je naučiti življenja z mačko ali psom, kar pomeni, da se je potrebno pozanimati o živali in njenih lastnostih. Pomembno je tudi vedeti vse o prehrani in negi živali. Tudi zdravstveno stanje živali je zelo pomembno.

Tako je lahko sobivanje mačke, psa in človeka zelo prijetno in koristno. Seveda pa je odgovornost samo na lastnikovi strani.

3. ŽELVE IN RIBICE:

Želve in ribice lahko pri nas kupimo v specializiranih trgovinah. Ne najdemo jih kar tako v naravi. Seveda govoriva o tistih vrstah, ki so primerne za hišne ljubljence.

Želvic in ribic obstaja veliko vrst in so za nego nezahtevne. Ko jim uredimo primeren prostor, lahko uživajo zelo dolgo. So prav nezahtevne. Ne moremo jih sprehajati. Pri nas so najbolj razširjene zlate ribice. Lastniki morajo poskrbeti za pravi akvarij in paziti, da ribice niso nikoli brez vode. Voda mora biti primerna za ribice. Tudi želvice zelo uživajo v čisti in prav topli vodi. Tudi tu velja pravilo, da je potrebno izbrati tisto žival, ki ustreza lastniku in bo zanj znal primerno skrbeti.

4. PTICE IN KUNCI

Ptice in kunci živijo v stanovanjih zaprti v kletke. Seveda morajo biti kletke prave velikosti. Posebej otroci imajo radi zajčke zaradi mehke dlake in prijetnega videza. Vendar ni vse tako lepo. Bodoči lastnik mora vedeti, da zajčki puščajo dlako, žvečijo stvari, radi grizejo električne ali telefonske kable, kar je za žival zelo nevarno. Kunci tako zahtevajo posebno skrb in pozornost. Ni jim prav vseč, če jih stalno dvigujemo s tal, božamo in ljubkujemo. Zato niso vedno primerni za male otroke, saj se znajo prav neprijetno braniti.

Od ptic, ki živijo z nami v ujetništvu, so najbolj razširjene papige in kanarčki. Seveda obstajajo tudi druge vrste. V kletkah imajo rade različne gugalnice in palčke, s katerimi se igrajo in se kratkočasijo. Če ptice lastniku zaupajo, znajo tudi lepo peti. Znajo tudi oponašati človekov govor in tako poskrbijo za zabavo. Občasno so rade proste izven kletke. Ta podvig zahteva posebno pazljivost, da ptica ne pobegne na prosto ali pa se poškoduje v stanovanju.

5. HRČKI IN MORSKI PRAŠIČKI:

Hrčki in morski prašički se na prvi pogled ne razlikujejo. Oboji so prijetni, mehki, dlakasti in izredno ljubki. Kot hišni ljubljenci so primerni za male otroke. Paziti je le potrebno, da jih otroci z neprimerno igro ne poškodujejo, saj so te živalce izredno mehke in nežne.

Potrebujejo dobro kletko, mehko steljo, primerno hrano, svežo vodo, predmete za igro. Te živali ponoči oživijo in podnevi rade spijo v mirni kletki. Zato je potrebno dobro razmisliti ali nam to ustreza. Poleg tega so morski prašički in hrčki dokaj zahtevni glede oskrbe. Njihova življenjska doba je precej kratka, zato je izguba lahko kar boleča, če se lastnik zelo naveže na žival.

RAZISKOVALNI DEL NALOGE

6. PREDSTAVITEV ANKETE

6.1 HIPOTEZE:

- Večina učencev ima doma hišnega ljubljénčka.
- Za hišnega ljubljénčka deklica v večini skrbijo same, dečki pa bolj skrb prepustijo drugim osebam.
- Učenci hišnega ljubljénčka samo ljubkujejo, za ostalo skrb pa se ne zmenijo dosti.
- Večina učencev ne poskrbi za obisk veterinarja, saj je to draga oskrba.

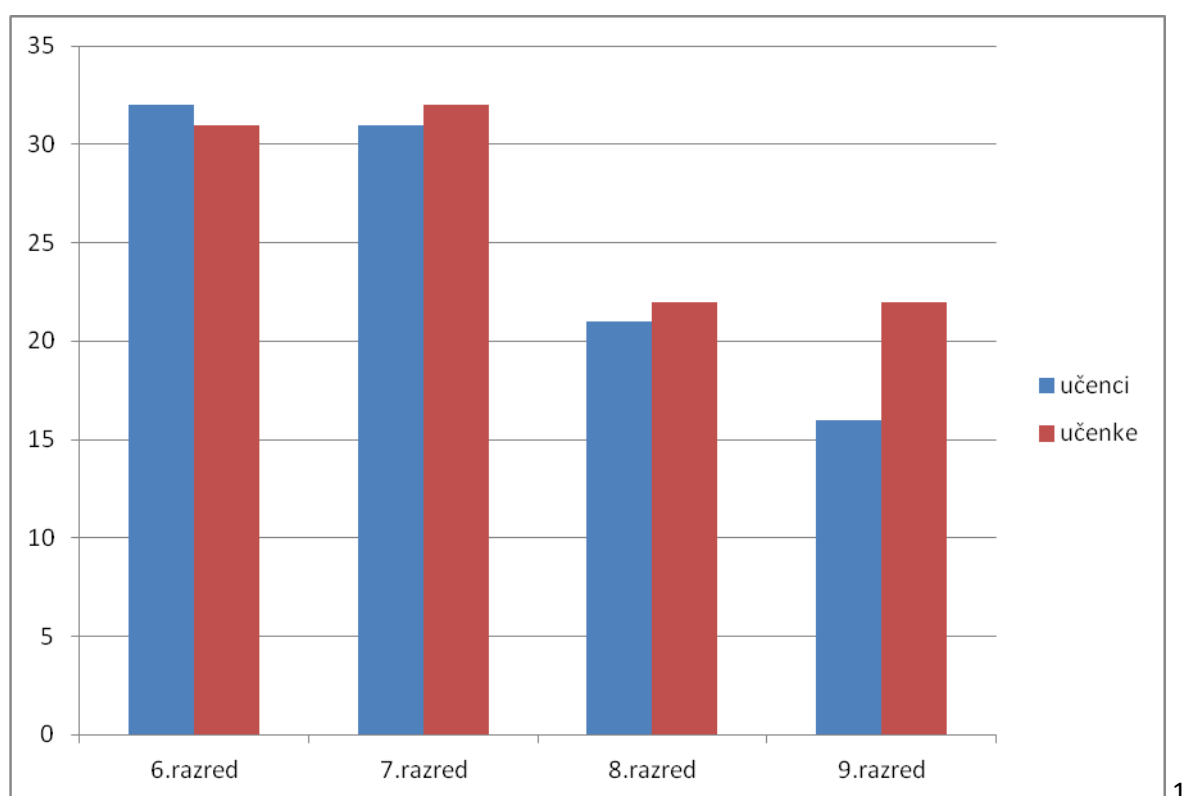
6.2 VZOREC:

Anketo sva izvedli na Osnovni šoli Hudinja med učenci od 6. do 9. razreda. Anketirali sva 207 učencev. Vrnili so nama vse vprašalnike, odgovore sva dobili na vsa vprašanja, zato nisva zavrgli nobene ankete.

6.3 PREDSTAVITEV REZULTATOV ANKETE:

Delitev učencev po spolu in razredu.

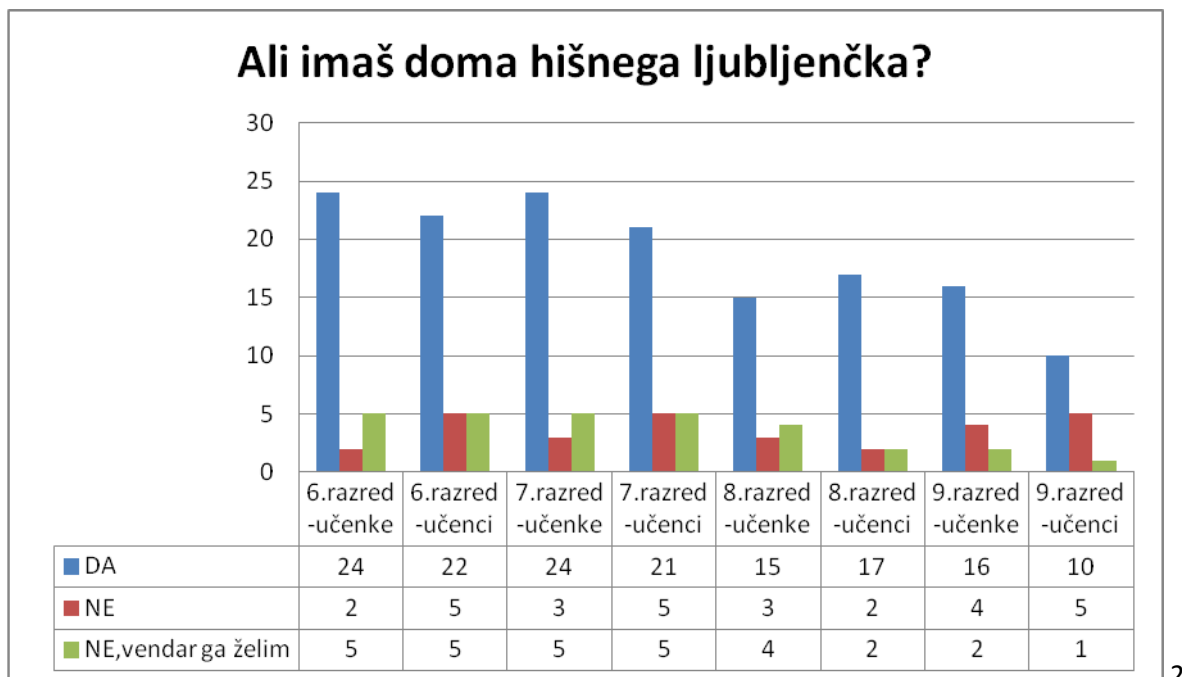
GRAF 1

Iz grafa je razvidno število učencev po razredih in po spolu. Prikazano je število vseh učencev, ki so bili anketirani.

3. Ali imaš doma hišnega ljubljénčka?

GRAF 2

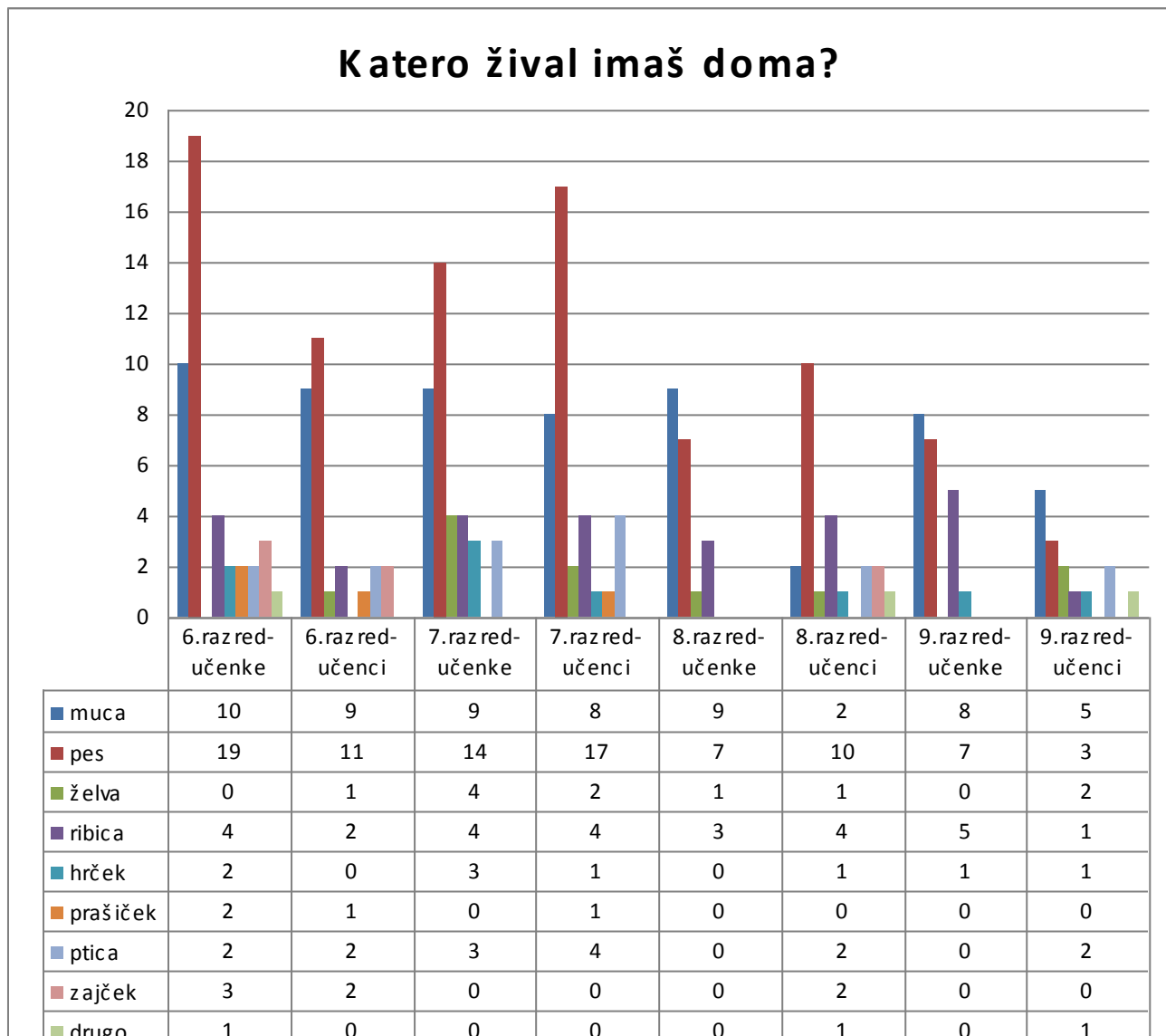

2

Velika večina učencev ima doma vsaj enega hišnega ljubljénčka. Učenk, ki ga nimajo je manj v primerjavi z dečki. Želijo pa si ga bolj mlajši učenci, pri starejših je manj učencev izrazilo željo, da bi ga radi imeli. Meniva, da starejši učenci že imajo hišnega ljubljénčka, če so ga res želeli, mlajši pa mogoče še v večji meri prepričujejo starše, da bi jim ga kupili.

4. Katero žival imaš doma?

GRAF 3

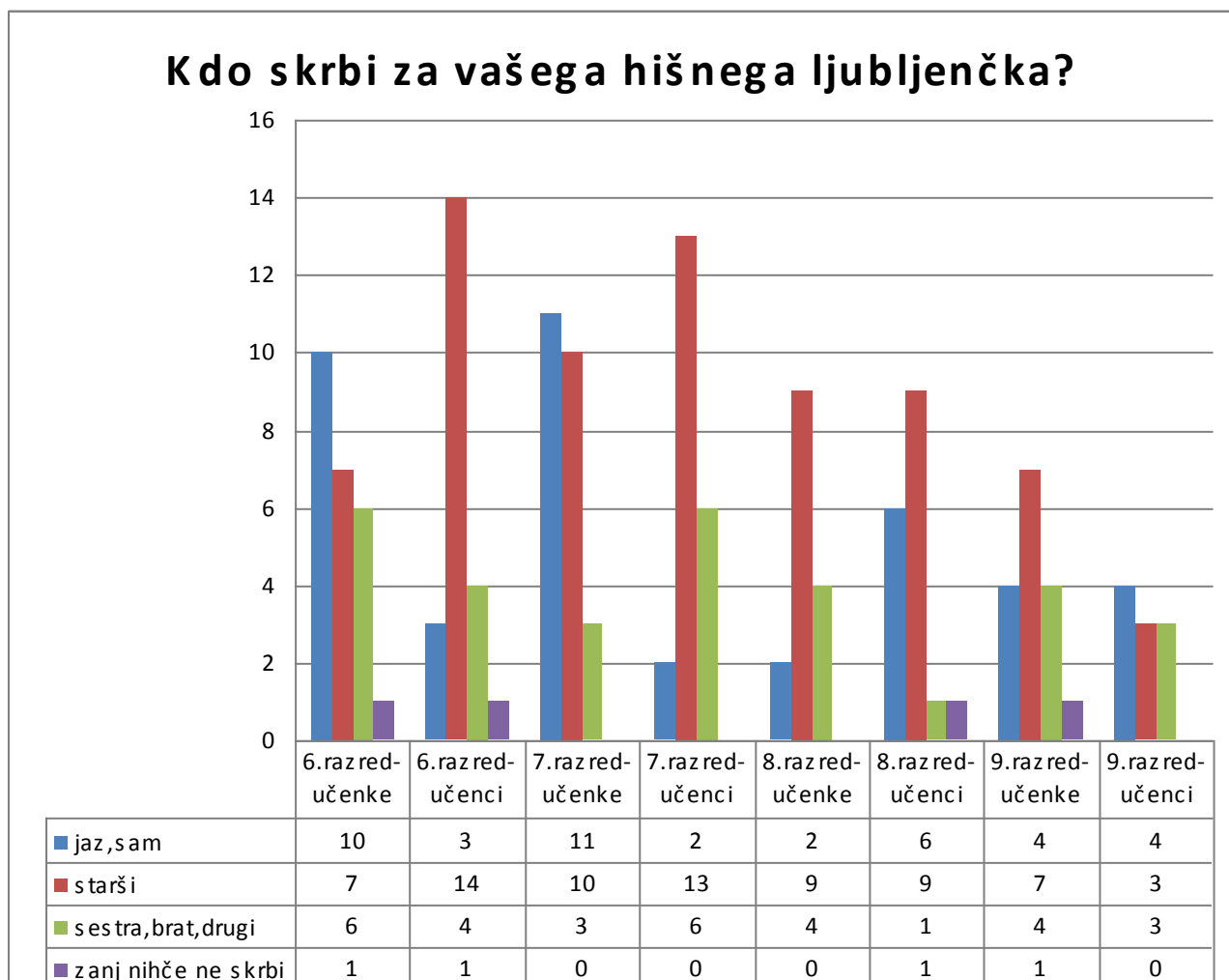

3

Iz grafa je razvidno, da imajo učenci doma veliko različnih živali. Največ je kužkov in muc. Nekateri učenci imajo doma več živali. Najbolj popularni so psi, verjetno zato, ker so lahko družba za celo družino. Od manjših živalic pa je največ ribic, sledijo še želve, hrčki, morski prašički, ptice in zajčki. Dva učenca sta napisala, da imata paličnjaka in eden ima celo kačo. Med spoloma pa v odgovorih ni veliko razlik.

5. Kdo skrbi za vašega hišnega ljubljénčka?

GRAF 4

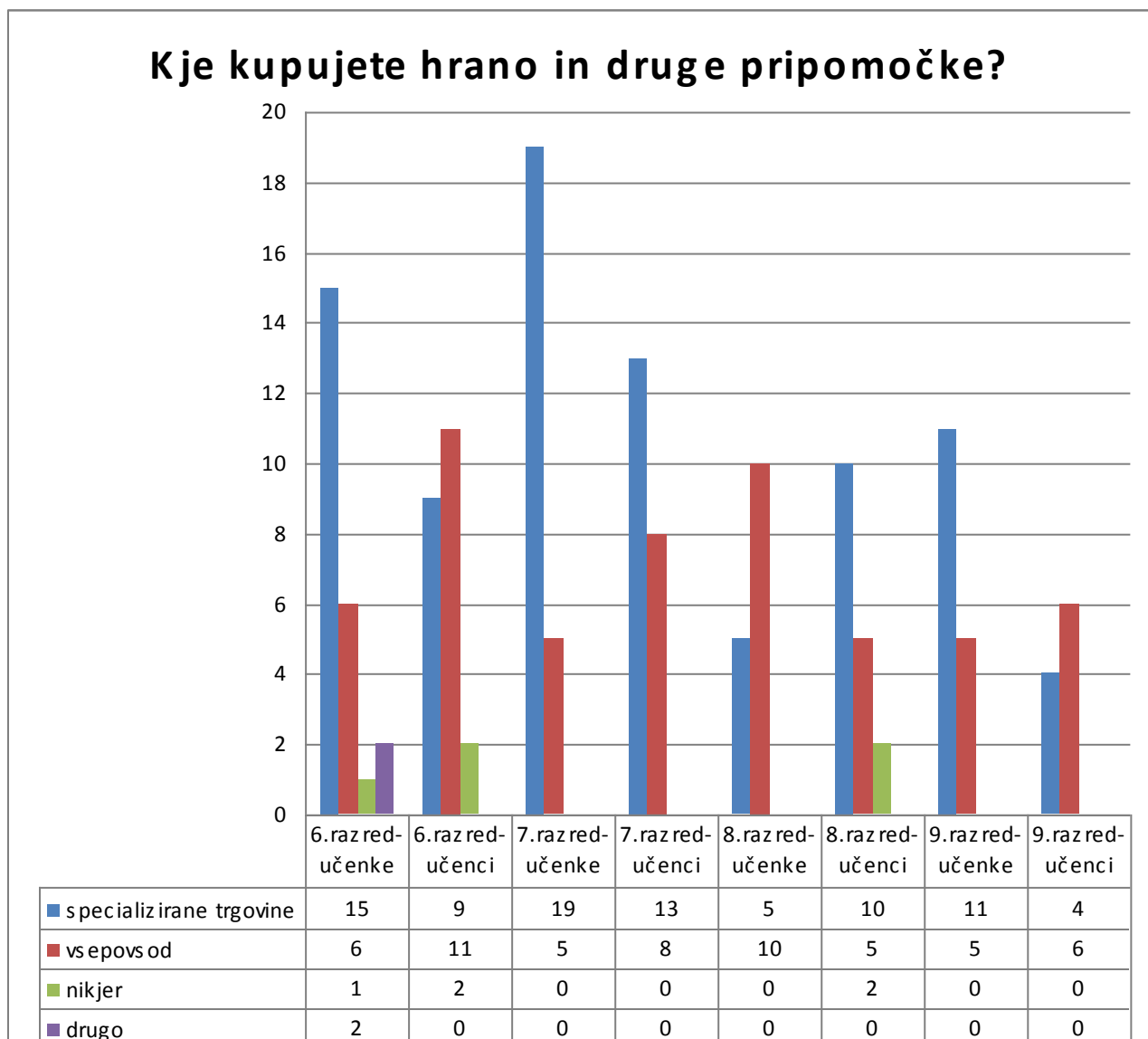

4

Največkrat so starši tisti, ki morajo skrbeti za hišne ljubljénčke. Mlajše učenke so v večini izjavile, da same skrbijo za svojo žival. Tudi učenci 9. razreda radi sami poskrbijo za hišnega ljubljénčka. Je tudi nekaj primerov, ko druge osebe poskrbijo za žival, samo štirje učenci pa so izjavili, da za žival nihče ne skrbi posebno.

6. Kje kupujete hrano in druge pripomočke?

GRAF 5

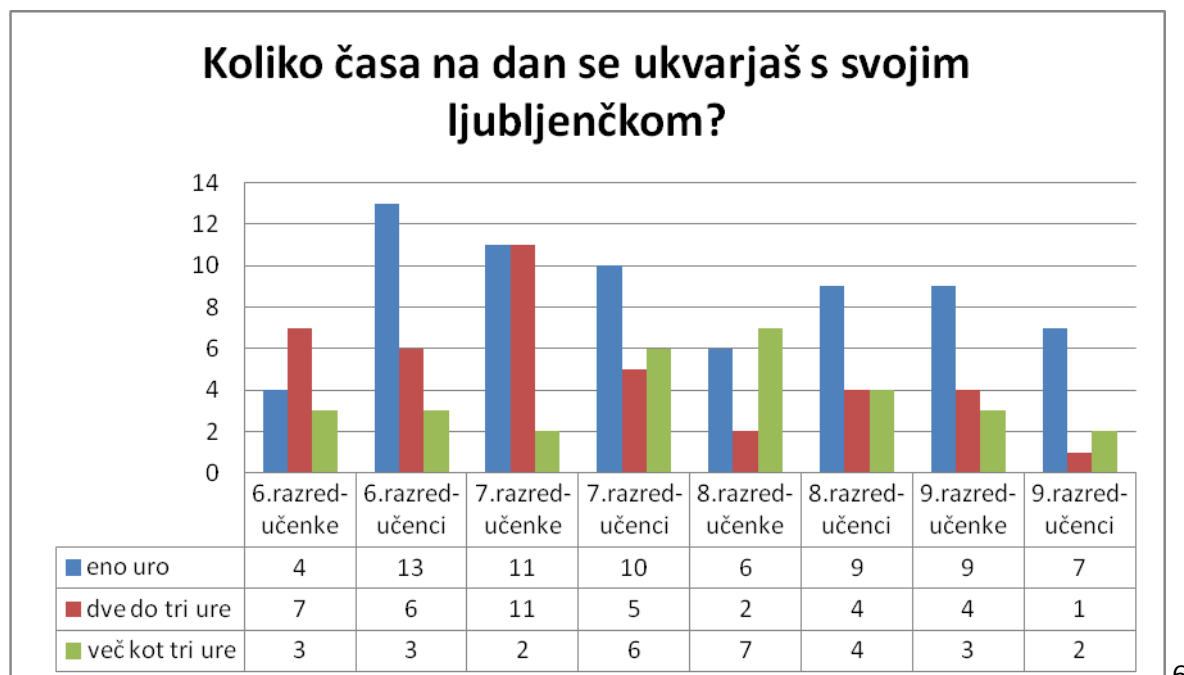

5

Iz grafa je razvidno, da zelo izstopa odgovor, da hrano in druge pripomočke kupujejo v specializiranih trgovinah, veliko učencev pa tudi ni posebej pozornih kje je hrana kupljena. Dve učenki sta napisali, da hrano kupujejo drugje, vendar na črto nista napisali, kje bi to bilo.

7. Koliko časa na dan se ukvarjaš s svojim ljubljencem?

GRAF 6

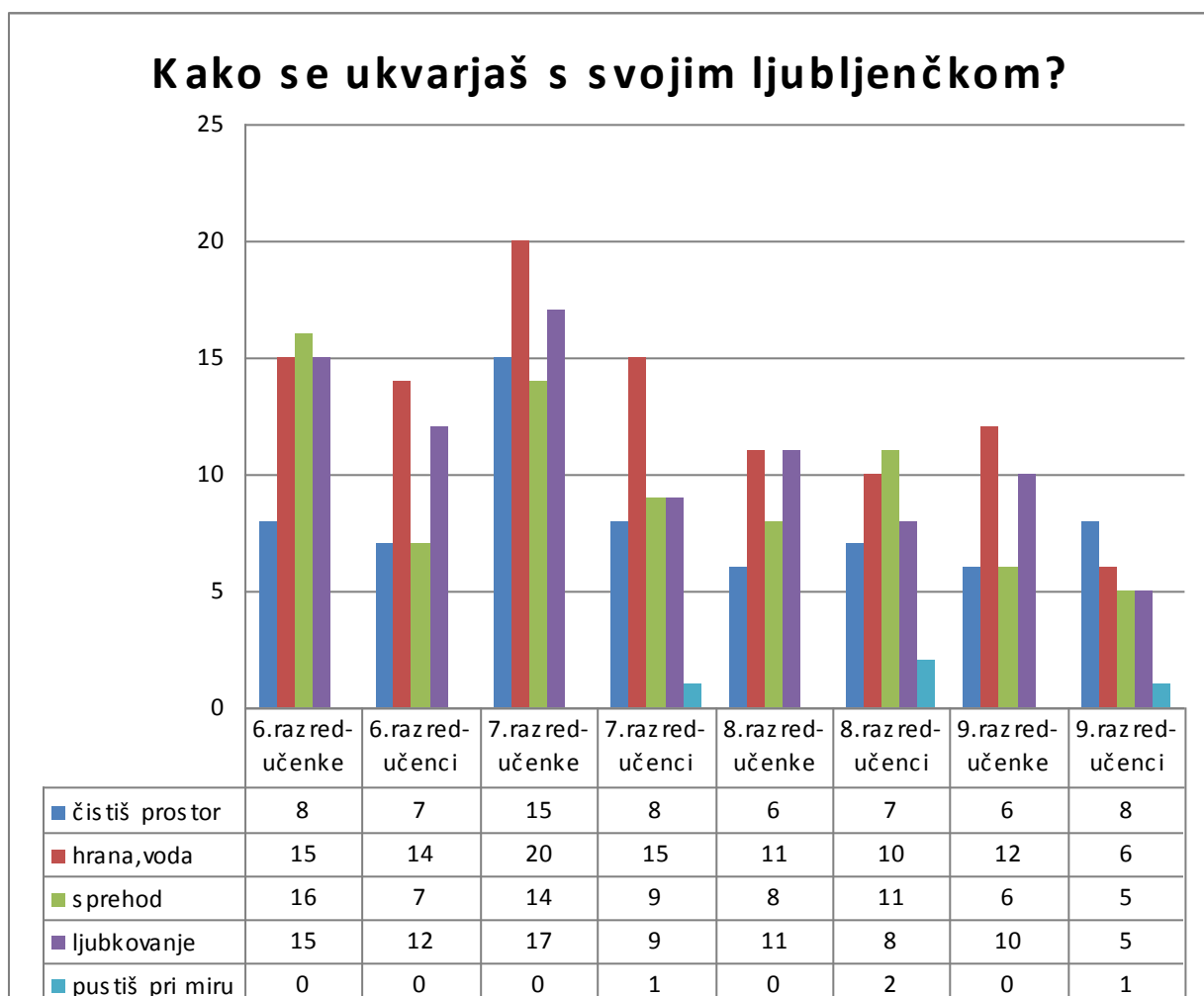

6

Učenci se v večini ukvarjajo vsaj eno uro na dan s svojo živalco. So pa tudi takšni, ki so pripravljeni preživeti na dan več časa z njo. Verjetno gre pri tem za sprehode v naravo, saj nekatere živali potrebujejo redno telesno aktivnost. Manjše živali pa tega ne potrebujejo.

8. Napiši kako se ti ukvarjaš s svojim hišnim ljubljencem?

GRAF 7

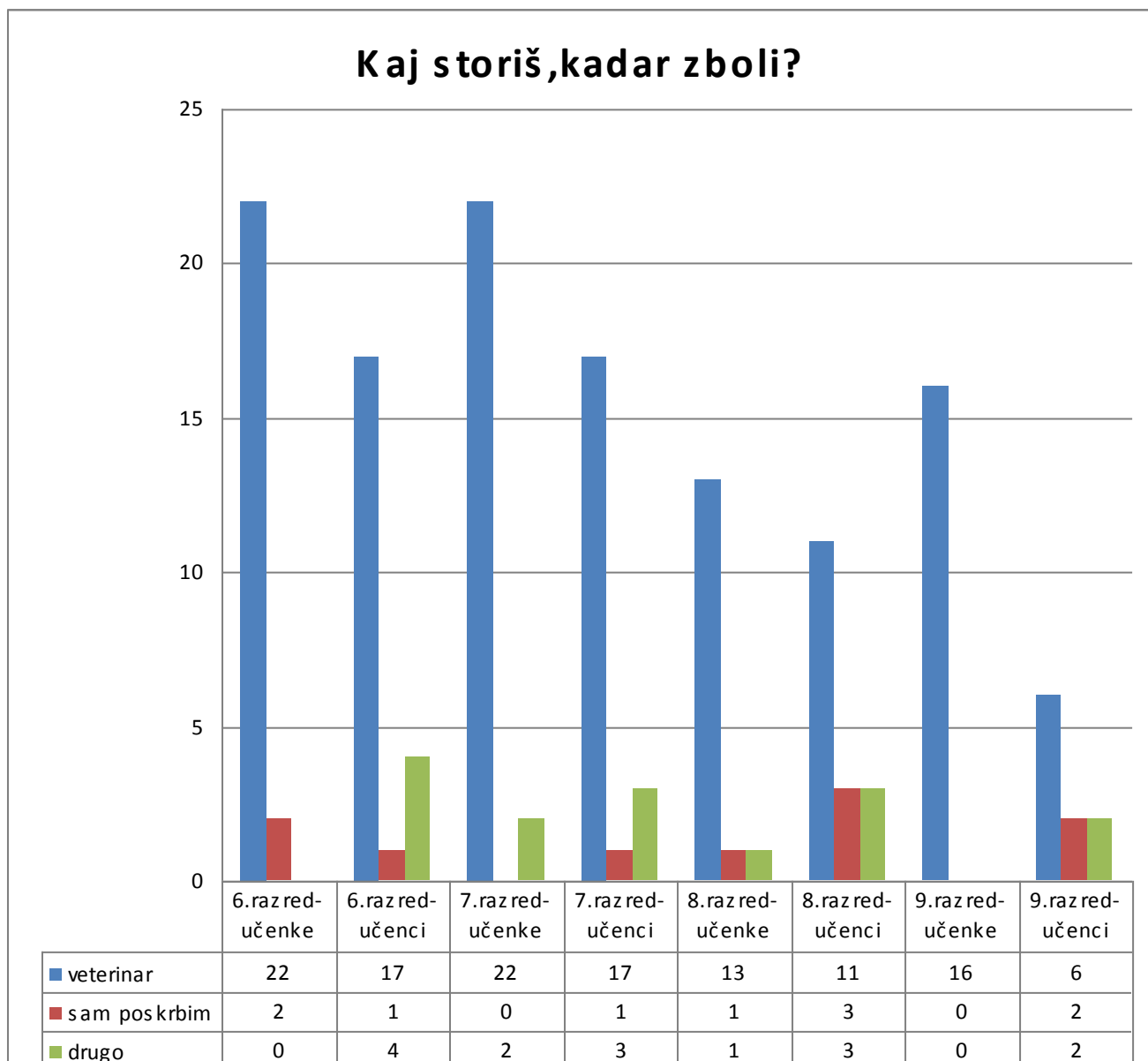

7

Razveseljivo je, da le malo učencev ne kaže zanimanja za hišnega ljubljencja. Velika večina učencev je obkročila kar vse odgovore, razen zadnjega. To pomeni, da imajo svojo žival radi in se zavedajo, da potrebuje za preživetje še kaj drugega, kot le hrano in prostor. Zanimivo je, da učenci ne čistijo tako radi prostor živali, radi pa poskrbijo za hrano, sprehod in ljubkovanje.

9. Kaj storiš, kadar žival zboli?

GRAF 8

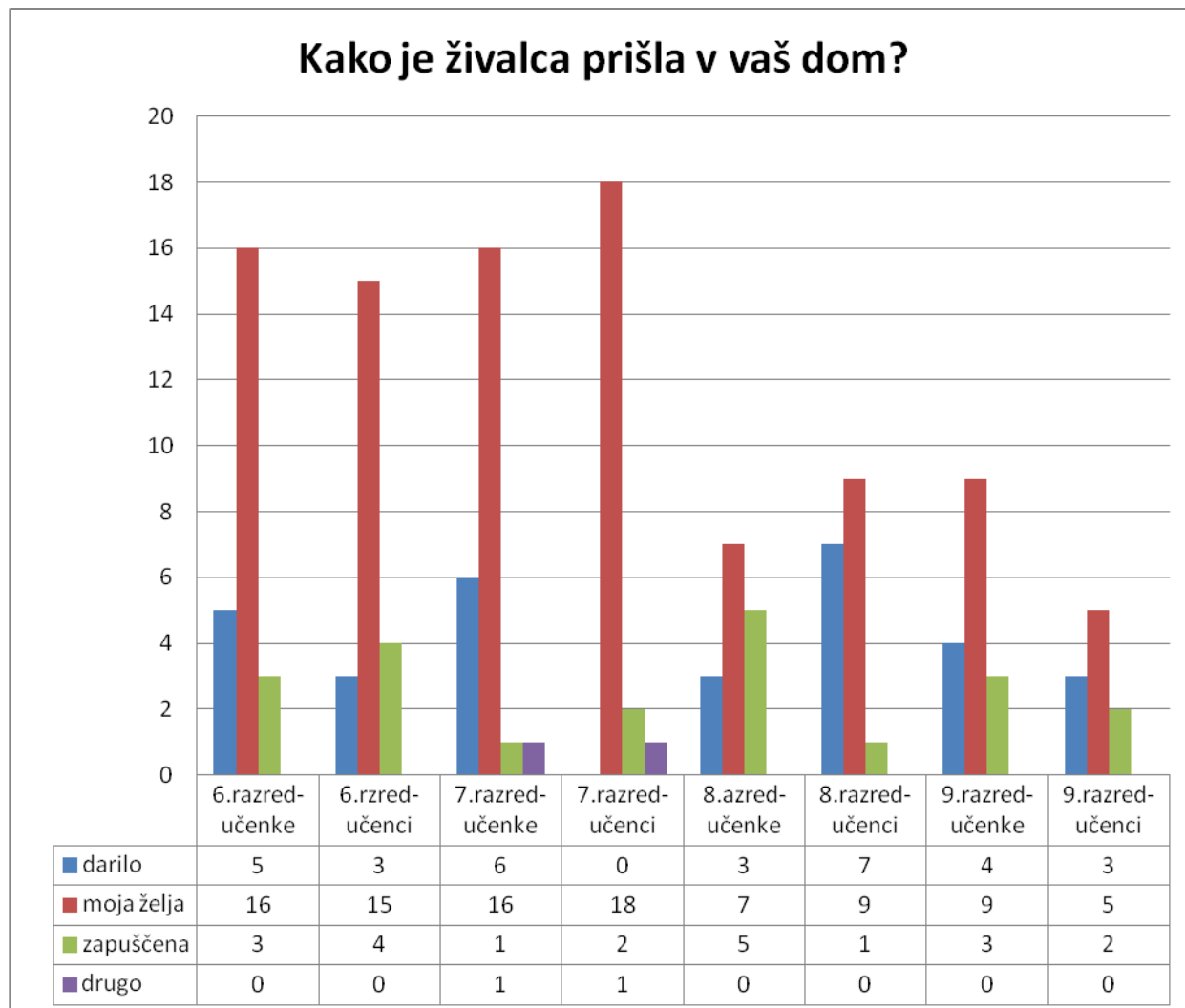

8

Skoraj vsi učenci so povedali, da poskrbijo njihovi starši za obisk veterinarja, kar je zelo razveseljivo. Le nekaj učencev poskrbi za bolno žival doma. Pod drugo pa so učenci navedli, da njihova žival do sedaj ni potrebovala veterinarja, saj še nikoli ni bila bolna ali pa je kar poginila.

10. Kako je hišni ljubljeneček prišel v vaš dom?

GRAF 9

9

V večini primerov so učenci izrazili željo, da bi imeli hišnega ljubljenečka, ali pa so ga dobili za darilo, verjetno ob podpori staršev. Le malo živalic je prišlo v njihov dom, ker so bile zapuščene. Dva učenca sta navedla, da sta žival dobila kar tako, ker je prišla sama do njihovih vrat.

6.4 INTERPRETACIJA REZULTATOV ANKETE:

Nad rezultati ankete sva bili prijetno presenečeni, saj so pokazali lep odnos naših učencev do hišnih ljubljencev. Seveda gre zasluga za to tudi njihovim staršem, ki otroke učijo s svojim zgledom in otrokom omogočijo, da se naučijo skrbeti za žival. Zavedava se, da ni tako enostavno sprejeti v svoj dom hišnega ljubljence in zanj prevzeti vso odgovornost.

Rezultati ankete so pokazali, da imajo učenci doma več psov in mačk kot pa druge male živali. To naju je malo presenetilo, saj se nama zdi, da pes in mačka potrebuje več prostora kot manjše živali. Tudi redno telesno aktivnost je potrebno zagotoviti, kar male živali, ki so v akvariju ali kletki tega ne potrebujejo. Iz tega sklepava, da učenci, ki imajo psa ali mačko živijo v večini v hišah. Za hišnega ljubljence skrbijo učenci sami ob pomoči staršev, kar je tudi razvidno iz ankete. Spet sva bili presenečeni, saj sva menili, da učenci le redko sami skrbijo za žival. Tudi dejstvo, da hrano in druge pripomočke kupujejo v specializiranih trgovinah, kaže na veliko skrb in odgovornost do živali. Seveda pa je to odvisno od finančnega stanja v družini.

Menili sva, da se s hišnim ljubljencem morajo na dan ukvarjati vsaj do ene ure, saj mu je potrebno zagotoviti vsaj hrano in čisti prostor. Učenci so v večini primerov napisali, da se svojo živalco kar dosti ukvarjajo. Zagotovijo ji tudi druženje, sprehode, posvečajo ji pozornost tudi z ljubkovanjem. Malo manj pa radi čistijo njen prostor. Verjetno je to bolj v pristojnosti staršev. Spet naju je presenetilo dejstvo, da večina učencev in njihovih staršev poskrbi za oskrbo veterinarja, če je to potrebno. To ni poceni in sva menili, da v današnjih časih redko kdo privošči to oskrbo svojim hišnim ljubljencem. Večina živali je našla svoj novi dom na željo učencev ali pa so jih dobili za darilo. Zato verjetno ni posebej presenetljivo, da učenci izkazujejo tako veliko skrb za svoje ljubljence.

Pri delu sva si zastavili štiri hipoteze. Na koncu raziskovanja sva ugotovili:

- Prvo hipotezo sva obdržali, saj sva ugotovili, da ima velika večina učencev doma hišnega ljubljence.
- Drugo hipotezo sva samo delno potrdili, saj so samo mlajše učenke izjavile, da same skrbijo za svojo žival, medtem ko so pri starejših učencih fantje bolj skrbni od deklic.
- Tretjo hipotezo sva v celoti ovrgli, saj učenci zelo dobro skrbijo za hišnega ljubljence in skrb zanje ne vsebuje samo ljubkovanja.

- Tudi četrto hipotezo sva v celoti ovrgli, saj učenci redno skrbijo za obisk veterinarja.

7. ZAKLJUČEK:

Ob pripravi raziskovalne naloge sva ugotovili, da ima večina učencev doma kakšno žival. Največkrat muce in pse. Odnos do živali se je zelo spremenil, saj je veliko odraslih pripravljenih skrbeti za kakšno žival. Svojim otrokom omogočijo prvi stik z živaljo.

Seveda pa hišni ljubljencek zahteva čas, denar in nekaj potrpljenja. Če nimamo nič od tega, je bolje, da hišnega ljubljenceka nimamo. Prav tako ni prav, da žival podarimo. Prej se moramo prepričati, do bodo bodoči lastniki pripravljeni prevzeti odgovornost za novega člana družine. Previdni moramo biti predvsem pri otrocih. Otroci se hitro navdušijo za žival, a tudi hitro pozabijo nanjo in jim kasneje ni več tako zanimiva. Potem morajo skrb prevzeti starši. Ni prav, da žival trpi zaradi naveličanosti in neprimerne odnosa lastnikov.

Prav vsi ljudje bi se morali zavedati odgovornosti do živali in zanje prevzeti vso skrb, če so se odločili za njeno družbo. Žival nam poplača ves trud z ubogljivostjo, pozornostjo in vdanostjo.

Kdove, kaj si misli mladiček in kakšne občutke ima, ko ga neusmiljeno zavržemo.

8. LITERATURA:

- Selina Wood: Ribe, Zbirka Domači ljubljenci, Didakta d.o.o, Radovljica 2006
- David in Penny Glover: Kunci, Zbirka Domači ljubljenci, Didakta d.o.o., Radovljica 2006
- Selina Wood: Hrčki, Zbirka Domači ljubljenci, Didakta d.o.o., Radovljica 2006
- David in Penny Glover: Ptice, Zbirka Domači ljubljenci, Didakta d.o.o., Radovljica 2006
- Hildegard Niemann: Papige skobčevke, Zbirka Domači ljubljenci, Mladinska knjiga Založba d.d., Ljubljana 2007
- Praktični vodnik: Mačke, Učila International, založba d.d., Tržič, 2008
- Jean Coppendale: Ti in tvoj kužek, kako skrbeti za svojega prvega hišnega ljubljence, Tehniška založba Slovenije, d.d., Ljubljana 2007
- Jean Coppendale: Ti in tvoj morski prašiček, kako skrbeti za svojega prvega hišnega ljubljence, Tehniška založba Slovenije, d.d., Ljubljana 2007
- Amanda O' Neill: Najlepša knjiga o mačkah, Učila, založba d.o.o., Tržič, 1998

9. PRILOGE

- Anketni vprašalnik

A N K E T A

Sva učenki 8.b razreda Osnovne šole Hudinja in pripravljava raziskovalno nalogo z naslovom HIŠNI LJUBLJENČKI – VESELJE ALI NADLOGA.

V ta namen sva pripravili anketo za višje razrede osnovne šole. Zanima naju, kaj vi menite o tej temi, zato vas prosiva, da odgovorite na nekaj vprašanj. Anketa je anonimna, zato vas prosiva, da odgovorite na vsa vprašanja. Anketni vprašalnik je sestavljen iz različnih vprašanj. Predvsem naju zanima ali imate hišnega ljubljence, si ga želite in kakšen je vaš odnos do hišnih živali. Pri nekaterih vprašanjih je možnih več odgovorov.

Hvala za sodelovanje.

1. Spol

- a) ženski
- b) moški

2. Razred

- a) 6.
- b) 7.
- c) 8.
- d) 9.

3. Ali imaš doma hišnega ljubljence?

- a) DA
- b) NE
- c) NE, VENDAR SI GA ŽELIM

4. Katero žival imaš doma? Če je nimaš, pa si jo želiš, napiši katero žival si želiš. Če živali nimaš, niti si je ne želiš, ne odgovarjaj na naslednja vprašanja.

- a) Muco
- b) Psa
- c) Želve
- d) Zlate ribice
- e) Hrčka
- f) Morskega prašička
- g) Ptico
- h) Zajčka
- i) Drugo _____

5. Kdo skrbi za vašega hišnega ljubljénčka?

- a) Jaz, čisto sam
- b) Pomagajo mi starši
- c) Pomaga sestra, brat, drugi sorodniki
- d) Zanj nihče ne skrbi posebno

6. Kje kupujete hrano in druge pripomočke ?

- a) V specializiranih trgovinah
- b) Vsepovsod, ni pomembno
- c) Nikjer
- d) Drugo _____

7. Koliko časa na dan se ukvarjaš s svojim ljubljénčkom?

- a) Eno uro
- b) Dve do tri ure
- c) Več kot tri ure

8. Napiši, kako se ti ukvarjaš s svojim ljubljénčkom!

- a) Čistiš njen prostor
- b) Ji daješ hrano in vodo
- c) Jo pelješ na sprehod ali spustiš iz kletke
- d) Jo ljubkuješ
- e) Pustim jo pri miru in se zanjo ne zanimam

9. Kaj storiš, kadar zbolí?

- a) Peljem jo k veterinarju
- b) Sam poskrbim zanjo
- c) Drugo _____

10. Kako je hišni ljubljénček prišel v vaš dom?

- a) Dobil sem jo za darilo
- b) Starši so mi jo kupili na mojo željo
- c) Našel sem zapuščeno